

25 rokov dychovej hudby RABČIANKA

December 1975 – 2000

Fotografia na obálke

1977

Dychová hudba Rabčianka v plnej sile, krátko po jej vzniku

Horný rad zľava doprava:

*Garaj Pavol, trombón; Šimurdiak Anton, trombón; Šurin Pavol, bastrúbka;
Vorčák Karol, estrúbka; Jagnešák Ján, basa; Gužík Adolf, basa; Brišák Anton,
dirigent.*

Druhý rad zhora zľava doprava:

*Heretík Ján, barytón; Adamčík Jozef, barytón; Adamčík Ján, krídlovka;
Boldovják Anton, estrúbka; Domin Jozef, lesný roh; Ratica Ignác, lesný roh;
Piták Vladimír, krídlovka; Kubík Ferdinand st. , lesný roh.*

Tretí rad zhora zľava doprava:

*Rusnák Ludovít, tenor; Pienčák Štefan, tenor; Jagnešák Miroslav, klarinet;
Pilarčík Jozef, krídlovka; Pilarčík Pavol, krídlovka; Hrubjak Anton, krídlovka;
Vorčák Ferdinand, krídlovka; Jagnešák Pavol, krídlovka; Piták Geno, krídlovka;
Somsedík Ján, krídlovka.*

Druhý rad zdola zľava doprava:

*Babinský Štefan, klarinet; Kubík Ferdinand ml., klarinet; Randiak Jozef,
klarinet; Randják Ludovít, krídlovka; Brenkus, krídlovka; Jagnešák Jozef,
krídlovka; Šimurdiak, krídlovka; Kubík Ján, krídlovka; Jagnešák Jozef,
esklarinet.*

Spodný rad zľava:

*Čajka Milan, činel; Boldovják Anton ml., krídlovka; Brišák Karol, veľ. bubon;
Randiak Stano, malý bubon.*

Autor Ján Maťuga ml.

Príhovor starostu

*Vážení členovia dychovej hudby Rabčianka,
Vážení hostia,
Vážení prítomní.*

V roku 2000 naša dychová hudba Rabčianka oslávila 25-te výročie svojho založenia. Až v novembri 2001 oslavujeme toto výročie. Oddialili to oslavy Prvých dní Rabče, ktorými si Rabča pripomenula 450-te výročie svojho vzniku.

Dychová hudba Rabčianka po celú dobu doterajšej činnosti mala veľký význam pre kultúrne dianie nielen v našej obci, ale aj v regióne Oravy, a v zahraničí. V obci sa väčšina slávnostných kultúrnych podujatí nezaobišla bez dychovej hudby. Rabčianka hrávala na pohreboch, svadbách, zábavách a rôznych kultúrnych podujatiach a dobre reprezentovala a naďalej aj reprezentuje našu obec.

Ja osobne si veľmi vážim túto umeleckú činnosť našich dychovkárov, ktorí venujú veľa svojho voľného času nácviku skladieb s cieľom prinášať všetkým pocit radosti a spokojnosti.

Som presvedčený, že počúvanie živej hudby je v tomto zautomatizovanom svete stále veľmi dôležité a zvyšuje sluchový vnem hlavne mládeže. V tom vidím najväčší prínos pre nás všetkých.

Veľa našich občanov dokáže túto hudbu vnímať a tešiť sa z nej. Vážme si preto tých, ktorí ju dokážu rozdávať z radosti a zo srdca. A takýto sú práve naši dychovkári z Rabčianky.

Spomeňme si aj na tých, ktorí už nie sú medzi nami a boli zakladajúcim pilierom tejto dychovej hudby. Chcem im touto cestou odkázať, že sme na nich nezabudli a ich prínos do tejto hudby je stále v našich srdciach.

Dovoľte mi na záver, aby som sa poďakoval všetkým doterajším členom dychovej hudby, ale aj tým, ktorí už jej členmi nie sú. Ďakujem terajšiemu kapelníkovi p. Jánovi Adamčíkovi. Poďakovanie patrí aj predošlým kapelníkom, ktorí túto hudbu viedli: p. Antonovi Sivoňovi a p. Antonovi Brišákovi. Vďaka patrí aj rodinám členov Rabčianky za veľkú obetavosť, pochopenie a morálnu podporu.

V Rabči 18. novembra 2001

*Dušan Piták,
starosta obce Rabča*

História dychovej hudby Rabčianka 1975 – 2000

Spracoval Anton Brišák v obecnej kronike

Dychová hudba Rabčianka vznikla v decembri 1975 z podnetu vtedajšieho predsedu Miestneho národného výboru v Rabči Jána Maľugu, ako aj viacerých poslancov a občanov z Rabče.

Jozef Jagnešák iniciatívne dal dokopy dostatočný počet ľudí, ktorí chceli byť členmi budúcej dychovky. Bolo ich okolo 54.

Začal nácvik. Bola to náročná mravenčia práca. Dnes zostali spomienky na starosti i radosti, ba i ťažkosti, ktoré s touto činnosťou súviseli.

Veľkou oporou pri zakladaní dychovej hudby bol Anton Sivoň, dirigent dychovej hudby Bernolák z Námestova.

Pod vedením Antona Brišáka sa v decembri 1975 začala v priestoroch Základnej školy v Rabči pre 42 prihlásených členov vyučovať teoretická príprava prihlásených členov.

Vtedajší predseda Ján Maľuga zabezpečil finančné prostriedky na zakúpenie hudobných nástrojov. Výber potrebných hudobných nástrojov navrhol dirigent Anton Sivoň. Na Vianoce dostali členovia dychovej hudby od miestneho národného výboru vzácny darček – nové dychové nástroje v hodnote vyše 80 000,- Kčs.

Od januára 1976 za pomoci Antona Sivoňa sa školili všetci členovia dychovky, teoreticky aj prakticky. Hneď na začiatku sa ukázalo, kto s akými ambíciami disponoval, a tak sa stav prihlásených zmenšil na 42.

Všetci členovia dychovej hudby veľmi ocenili obetavú pomoc dirigenta A. Sivoňa, ktorý v začiatkoch zabezpečoval pre nich potrebný metodický a notový materiál. Okrem toho urobil množstvo notových rozpisov pre všetky nástroje a dodal vlastný starší hudobný materiál.

Cvičilo sa 2 až 3 krát do týždňa. Výsledok sa ukázal čoskoro. V prvom polroku 1976 sa už zahrlo viacerým jubilantom. Na 1. mája 1976 už súbor reprezentoval Rabču na tribúne a v pochode v rámci okresných slávností.

Medzi prvými účinkujúcimi v dychovke Rabčianka boli: Jozef Jagnešák, ml. – trúbka, Jozef Jagnešák st. – es-klarinet, Miroslav Jagnešák – klarinet,

sólo; Ján Somsedík – B trúbka, Anton Boldovjak ml. – I. B-krídlovka, Ján Adamčík – B-trúbka II, Ján Kubík – B-klarinet, Eugen Piták – B-trúbka II., Paľo Jagnešák – B-trúbka bas, Roman Brenkus – I. trúbka B, Vlado Piták – II. B-trúbka, Ľudovít Randják – I. B-krídlovka, Jozef Randiak – II. B-klarinet, Viktor Revaj – I. B-klarinet, Ján Maľuga – flauta, Ľudovít Rusnák – tenor, Ján Heretík – tenor, Anton Hrubjak – I. krídlovka-B, Štefan Pienčák – tenor, Jozef Adamčík – tenor, Antom Šimurdiak – tenor, Ferdinand Kubík – lesný roh, Jozef Domin – lesný roh, Anton Boldovjak, st. – bubon, Ignác Garaj – trombón, Ignác Ratica – lesný roh, Ján Jagnešák, st. – basa, Paľo Šurin – bas trúbka, Karol Vorčák II. – B-krídlovka, Albín Ratica – basa, Adolf Gužík – basa, Jozef Pilarčík – II. B-krídlovka, Stano Randiak – malý bubon, Anton Brišák – dirigent.

Po vzniku dychovky Rabčianka si súbor zvolil výbor: Jozef Jagnešák – predseda, Ferdinand Kubík – tajomník, Ján Maľuga – hospodár, Anton Boldovjak – hospodár, Anton Brišák – umelecký vedúci a dirigent, Anton Šimurdiak – člen, Albín Ratica – člen, Jozef Jagnešák st. – člen. Činnosť súboru sa neustále zvyšovala. Od roku 1979 bol súbor schopný účinkovať aj pri smútočných udalostiach v obci aj v okolitých obciach. Dychovka mala k 4.

Anton Brišák, Anton Sivoň a Jozef Jagnešák v dobrej nálade počas osláv 20. výročia činnosti dychovej hudby Rabčianka

novembri 1981 32 členov. Jej úroveň sa zlepšovala. Rozširoval sa repertoár o náročnejšie skladby od autorov Tomaníka, Chvalkovského, Pádivého, Šandríka a iných skladateľov. Motorom k aktivite boli dvojročné prehrávky dychových hudieb okresu s povinnými skladbami, na ktorých sa členovia dychovky vždy zúčastňovali.

V novom Kultúrnom dome v Rabči dňa 7. novembra 1982 sa konal Okresný festival dychových hudieb okresu. Dychová hudba Rabčianka tu po prvýkrát vystúpila vo svojom vlastnom kroji. Postupne bola dychová hudba Rabčianka schopná účinkovať aj na tanečných zábavách. Každá pozoruhodnejšia udalosť, ktorá sa v obci konala, bola doplnená hudobným vystúpením dychovej hudby.

Pekná bola vlastná produkcia dychovky z podnetu Jana Maťugu ml., napr. „Vtipnejší vyhráva“, alebo akcia v spolupráci s Rabčiciami „Tak si my žijeme“. Veľký záujem upútala aj fašiangová akcia „Pochovávanie basy“, v ktorej Ferdinand Kubík uplatňoval svoj dôvtipný básnický talent.

Treba oceniť aj ľudovú folklórnu skupinu, ktorá pri dychovke vznikla a dopĺňovala spomenuté kultúrne akcie. Dobré sa v nej uplatnili huslisti: J. Maťuga, Anton Brišák, Jozef Jagnešák, harmonikár Pavol Šurin, kontráš a majster vtipného slova Ferdinand Kubík, kontrabasista Ľudovít Benko a sólistka Johana Šurinová. V kapele občas pekným spevom obveselovali poslucháčov aj: Mária Jagnešáková, Danka Jagnešáková a Miroslav Jagnešák.

Postupne sa členovia súboru menili. Viacerí starší odišli, lebo nevydržali nároky. Pribudli mladší. V roku 1988 mal dychový súbor 26 aktívnych členov.

Prevratné zmeny, ktoré nastali po Nežnej revolúcii 17. novembra 1989 a vznik samosprávy v roku 1990 mali výrazný vplyv aj na aktívnu činnosť dychovky Rabčianka. Začal sa rozpad štátnych podnikov, družstiev a čoraz viac mužov si muselo hľadať prácu ďaleko od domova. Problém bol aj ten, že od 15. apríla 1990 dovtedajší dirigent a vedúci dychovej hudby Anton Brišák musel svoju činnosť ukončiť pre značnú zaneprázdnenosť a zo zdravotných dôvodov. Pán Brišák k tomu neskôr uvádza: „Miestna dychovka pozostáva z dvoch skupín: mladších a starších. V skupine mladších je 15 žiakov, ktorí sa školia od septembra 1989. Schádzajú sa dvakrát týždenne. Do 15. apríla 1990 som ich viedol a školil ja. Od 15. apríla ich vedie Ján Adamčík. Skupina sa vytvorila za tým účelom, aby sa doplnila dychovka dospelých. V skupine dospelých je ku dnešnému dňu 18 členov a schádzajú sa k nácvičom 1–2 krát týždenne. Do 15. apríla 1990 som bol dirigentom oboch skupín. Na mimoriadnej schôdzi dychovky bola zhodnotená celá doterajšia práca a bol zvolený nový výbor: Jozef Jagnešák – predseda, Ján Maťuga – tajomník, Ján Adamčík – dirigent. Dychovka sa odvtedy opäť zaktívnila. Navrhujem, aby

orgány obce pamätali na ich odmeňovanie, predovšetkým dirigenta Jána Adamčíka a predsedu Jozefa Jagnešáka. Prosím, aby nebola podceňovaná ich práca“.

Aj keď mladší dirigent Ján Adamčík prevzal dirigovanie dychovky, tím, že sam odchádzal ako i iní ďaleko za prácou, činnosť dychovky upadala. Od tej doby hrozil zánik dychovky. Dosvedčuje to aj vyjadrenie Ľudovíta Rusnáka, ktorý poukázal na rozpad dychovky a ďalej uviedol: „Muži teraz chodievajú na týždňovky a nemajú tak pravidelný tréning, tak isto aj motivácia k tejto činnosti je veľmi slabá. V júni 1992 Anton Brišák žiada orgány obce, aby ustanovili nového vedúceho dychovej hudby Rabčianka.

Orgány obce pod vedením terajšieho starostu Dušana Pitáka našli riešenie tým, že od 1. decembra 1992 bol za riaditeľa Miestneho kultúrneho strediska v Rabči na plný pracovný úväzok menovaný Ján Adamčík za podmienky, že bude pokračovať v aktívnej činnosti dychovky Rabčianka. Čas ukázal, že to bolo jediné správne riešenie.

Za neustálej finančnej aj materiálnej podpory orgánov obce sa dychovka pozviechala z najhoršieho. Vtedajší i dnešný starosta Dušan Piták zabezpečil účelovú dotáciu z fondu „ProSlovakia“ a pomocou nej sa urobila generálna oprava viacerých hudobných nástrojov, ktoré boli značne opotrebované, niektoré až nefunkčné a zakúpili sa aj nové notové stojany. Z ďalšej dotácie sa zabezpečilo ušitie nových krojovaných košiel. Obec pre činnosť dychovky poskytuje autobus a aj symbolické odmeny.

Pod vedením Jána Adamčíka dychovka Rabčianka od roku 1993 prešla členskou, ale aj kvalitatívnou premenou. Začiatkom deväťdesiatych rokov postupne z dychovky odišli členovia: Štefan Pienčák, Anton Šimurdiak, Ján Heretík, Ignác Ratica, Jozef Jagnešák ml., Jozef Randiak, Ferdinand Kubík, Vladimír Piták, Adolf Gužík, Jozef Adamčík. Neskôr aj niektorí ďalší.

Na miesto týchto členov prišli do dychovky noví mladí členovia, ktorých začal nacvičovať už p. Brišák. Boli to: Lubomír Randiak, Lubomír Adamčík, Ondrej Vorčák. Tibor Revaj, Ján Gebura, Peter Gebura, Augustín Piták, Vladimír Piták ml., Ľudovít Barnáš, Ján Maťuga ml.. Väčšina týchto členov účinkuje v dychovke dodnes. V dnešnom dychovom súbore hrávajú prevažne mladí členovia.

Ján Adamčík sa za pomoci učiteliek sl. Konečnej a neskôr p. Budzeľovej pokúsil v rámci hudobnej výchovy vytvoriť detskú dychovku a skoro sa mu to aj podarilo. Počas Medzinárodného dňa detí 1. júna 1999 po prvýkrát detská dychovka vystúpila. Postupne sa z viacerých dôvodov rozpadla.

V roku 2000 Ján Adamčík začal s obnovou notovej partitúry, ktorá je

potrebná, aby sa zachoval notový potenciál dychovej hudby. Jeho plány do budúcnosti sú najmä: zachovanie dychovej hudby v Rabči, dopĺňanie mladých perspektívnych členov, zvyšovanie a rozšírenie žánru dychovej hudby.

Dychová hudba Rabčianka stále účinkuje na rôznych kultúrnych podujatiach v našej obci ako aj v susedných obciach najmä: na svadbách, pohreboch, zábavách, cirkevných slávnostiach, futbalovom turnaji SNP, pochovaní basy, na stretnutí dôchodcov, privítaní významných hostí, pri voľbách, na Rabčianskom odpuste a jarmoku V roku 2000 sa zúčastnila na Námestovskom dychfeste 2000. Dychová hudba Rabčianka úspešne reprezentuje obec Rabču aj v zahraničí – v Jelesni a Koszarawe (Poľsku). Je tomu tak vďaka terajšemu vedúcemu Jánovi Adamčíkovi, podpore starostu obce Dušana Pitáka, poslancov obecného zastupiteľstva a predovšetkým tých členov dychovky, ktorý chodia hrať. Má vytvorené dobré podmienky pre ďalšie účinkovanie. Chýbajú jej nasledovníci a preto jej budúcnosť je neistá.

Poznámka k názvu dychovky:

Čo je správne Rabčianka alebo Rabčanka? Pravopisne oba. Historicky správne je Rabčianka, lebo ju začal používať Anton Brišák a tak sa zapísovala v oficiálnych dokumentoch. Rabčanka, sa nazýva podľa nápisu na veľkom bubne, ktorý urobil Ján Adamčík.

Text spracoval
Ing. Vladimír Briš

Účinkovanie dychovej hudby Rabčianka 1990 – 2000

Od roku 1990 sa dychová hudba Rabčianka pravidelne začala zúčastňovať festivalu dychovej hudby „Trstenská krídlovka“ v Trstenej.

Ján Adamčík zaznamenal podujatia od roku 1992, na ktorých vystúpila dychová hudba Rabčianka:

- 19. 11. 1993 pohreb Jozefa Jendreasa, Rabča, na pohrebe účinkovali títo členovia: Adamčík Ján, Randják Ľubomír, Fedor Milan, Barnáš, Ľudovít, Pilarčík Jozef, Adamčík Ľubomír, Rusnák Ľudovít, Vorčák Ondrej, Revaj Tibor, Jagnešák Jozef, Gebura Ján, Gebura Peter, Piták Augustín, Domin Vendelín, Randják Stano;
- 24. 07. 1994 účinkovanie v Jelešni – Poľsko;
- 14. 08. 1994 na futbalovom turnaji v Rabči o Pohár SNP;
- 04. 09. 1994 vystúpenie „Trstenská krídlovka“ v Trstenej;
- 10. 09. 1994 19.⁰⁰ h, vysvätenie kostola v Sihelnom – tanečná zábava;
- 20. 09. 1994 13.⁰⁰ h, pohreb Paľa Kalfasa Rabča;
- 01. 10. 1994 08.⁰⁰ h, voľby do SNR SR;
- 23. 10. 1994 09.⁰⁰ h, pri vysviacke Rabčianskeho kostola a posedení v kultúrnom dome
- 19. 11. 1994 08.⁰⁰ h, komunálne voľby v Rabči, v Rabčiciach;
- 04. 12. 1994 12.⁰⁰ h, pohreb Ignáca Pitáka v Rabči;
- 20. 08. 1995 11.⁰⁰ h, Dni Koszarawy v Poľsku;
- 12. 08. 1995 pohreb Adolfa Gužíka;
- 08. 09. 1995 14.⁰⁰ h, pohreb Františka Pilarčíka;
- 10. 09. 1995 11.⁰⁰ h, Trstenská krídlovka;
- 18. 02. 1996 16.⁰⁰ h, oslavy 20. výročia založenia dychovky Rabčianka;
- 26. 05. 1996 10.⁰⁰ h, oslavy 70. výročia zal. hasičského zboru v Rabči;
- 06. 06. 1996 17.⁰⁰ h, pri kostole procesia na Božie telo;
- 10. 06. 1996 09.⁰⁰ h, Hviezdoslavova hájovňa Slaná voda – 75. výročie úmrtia P. O. Hviezdoslava;
- 07. 07. 1996 09.³⁰ h, oslavy 70. výročia založenia dobrovoľného hasičského zboru v Or. Polhore;

2. júl 1998, Dychovka Rabčianka pod vedením Jána Adamčíka
hrá v kostole na Rabčianskom odpuste.

E FOTO V. Briš

- 20. 07. 1996 16.⁰⁰ h, Dni Jelešni;
- 28. 07. 1996 09.³⁰ h, 70. výročie založenia dobrovoľného hasičského zboru v Sihelnom;
- 01. 02. 1997 14.⁰⁰ h, pohreb J. Ogurka – Rabčice. Na pohrebe účinkovali títo členovia: Adamčík Ján, Pilarčík Jozef, Fedor Milan, Rusnák Ľudovít, Jagnešák Jozef, Maťuga Ján, Barnáš Ľudovít, Gebura Peter, Randiak Stano, Revaj Viktor;
- 05. 06. 1997 17.⁰⁰ h, účinkovanie na stretnutí s dôchodcami;
- 02. 07. 1997 17.⁰⁰ h, pri kostole – odpust v Rabči;
- 12. 07. 1997 12.⁰⁰ h, Majstrovstvá sveta rýchločlovov v Námestove;
- 19. 07. 1997 16.³⁰ h, Dni Jelešne v Poľsku;
- 20. 07. 1996 16.⁰⁰ h, Dni Jelešne v Poľsku;
- 30. 08. 1997 Swinna v Poľsku;

14. 09. 1997 Dni Koszarawi – Poľsko;
07. 09. 1997 Festival dychových hudieb Oravy v Trstenej
Trstenskú krídlovku;
18. 09. 1997 Zájazd Gabčíkovo;
20. 05. 1998 Pohreb vdp. Františka Zibrina;
11. 06. 1998 Božie telo, procesia pri kostole;
02. 07. 1998 Odpust pred kostolom a v kostole;
12. 07. 1998 Dni Koszarawy v Poľsku;
30. 01. 1999 Na svadbe Ľubovi Adamčíkovi
16. 02. 1999 Pochovanie basy;
02. 07. 1999 Odpust pred kostolom a fanfáry v kostole a na jarmoku;
04. 07. 1999 Trstenskú krídlovku v Trstenej;
11. 07. 1999 Dni Koszarawy v Poľsku;
18. 07. 1999 Dni Jelešne v Poľsku;
25. 07. 1999 Na folklórnych slávnostiach v Sihelnom;
01. 08. 1999 Na futbalovom turnaji SNP v Rabči a Námestovo Vrábel;
04. 08. 1999 Koszarawa – Bystra Poľsko; na pohrebe v Or. Polhore
(Juritka); na pohrebe v Sihelnom (Fernez);
03. 10. 1999 Na vysviacke farskej budovy;
23. 10. 1999 Na svadbe v Rabčiciach (Kubíka); svadba
Drunekovci Zubrohlava;
30. 01. 2000 Poďakovanie zložkám;
13. 02. 2000 Miting Ľuptáka Jána – exposlanca;
07. 03. 2000 Pochovanie basy;
29. 04. 2000 Na svadbe Anny Adamčíkovej;
05. 05. 2000 Na stretnutí dôchodcov;
22. 06. 2000 Božie telo, procesia pri kostole;
02. 07. 2000 Odpustová slávnosť v kostole a pred kultúrnym domom;
09. 07. 2000 Koszarawa (Poľsko) Dni Jelešne;
23. 07. 2000 Jelešna (Poľsko) Dni Jelešne;
30. 07. 2000 Futbalový turnaj SNP v Rabči;
19. 08. 2000 Na zájazde Kováčová – Nitra;
26. 08. 2000 Hviezdoslavova hájovňa – Slaná voda – stretnutie podba-
biohorských obcí z Poľska a Združenia Babia Hora;
10. 09. 2000 Námestovský dychfest 2000.

Súčasn^é obsadenie dychovej hudby Rabčianka

Ján Adamčík, vedúci – krídlovka; Vendelín Domin – bastrúbka, Ján Maľuga st. – bubon, Ján Gebura – trombón, Peter Gebura – es-trúbka, Tibor Revaj – klarinet, Augustín Piták – basa, Miroslav Jagnešák – spev, Stanislav Randiak – bubon, Eugen Piták – krídlovka, Ondrej Vorčák – tenor, Jozef Pilarčík – barytón, Ján Maľuga ml. – bubon, Vladimír Piták ml. – krídlovka, Ľubomír Randják – krídlovka, Milan Fedor – krídlovka, Ľubomír Adamčík – barytón, Viktor Revaj – klarinet, Jozef Jagnešák – es-klarinet, Namislovský Martin – tenor, Adamčík Mišo – tenor, Adamčík Peter – barytón, Domin Juraj – klarinet, Odumorek, Domiňák – krídlovka, Slavo Zboroň – krídlovka, Fídrová Silvia – spev, Oselský Jozef – spev, Piták Peter – es-trúbka.

**Vopred sa ospravedľňujeme všetkým na ktorých sme
v tejto publikácii zabudli**

Spomienky na zakladanie dychovky Rabčianka

Porozprával Anton Sivoň

Býval som v Námestove a tam som hrával aj futbal. Keď sme hrali futbal v Rabči, tak ma Jozef Jagnešák (hral futbal za Rabču) verboval, aby som pomohol s dychovkou. Potom to naozaj začalo. Pán Maľuga, ktorý to podporoval, vytvoril ideálne podmienky na vznik dychovej hudby. Keď sme boli po nástroje, tak nekládol podmienky: „Kúpte čo treba“, povedal. Pre mňa začať s dychovkou v Rabči nebolo ľahké, lebo som nebol z Rabče. Na dialku je to dosť. Každý má svojich povinností dosť.

Ja som mal vždy blízko k Rabčanom a Sihelcom. K Sihelcom preto, že som tam začal učiť. Tak mi akosi prirástli Rabčania a Sihelci k srdcu pre tie spevy, gajdy a všetko, čo tam bolo. Boli to ľudia fajní. No a keď bola tá možnosť s dychovkou, tak som sa pridal k Tonkovi Brišákovi. Tonko Brišák bol vynikajúci, len nemal skúsenosti s dychovkou. Hrával na husle, tak som tam začal pomáhať. Ako všade, boli tam chlapi talentovaní, ale aj takí, ktorí chceli, ale na to nemali. A tak sme sa trápili a postupne povyberali najlepších s ktorými sme začali chodiť hrať.

Pri tejto hre sme zažili rôzne zážitky – raz sme išli hrať, bolo to na Ferdinanda. A ten, ku komu sme práve šli – Ferko Kubík bol celý nešťastný, lebo bol včelár a práve mu ušli včely. Začali sme mu hrať a počas tej hry naraz vidím – čosi sa černie na strome. Ukážem tam – a on: „Prepánajána – to sú moje včely na strome“! Celá dychovka sa zlakla. Nebola to žiadna sranda. Teraz čo? Našťastie včely nešli na nás. Napokon ich pozbierali. To bol pekný zážitok (fotografia na prednej strane brožúry je z tohto zážitku).

Bývalo nám veselo. Vždy sa oslavovali meniny, narodeniny. Partia bola veľká, až 40 ľudí. Riaditeľ školy Pavol Mladý nám vychádzal v ústrety – v škole sme cvičili bez problémov. To boli chlapi ako sa patrí. Vždy sa rád s nimi stretnem. Videl som, s akou zanietenosťou sa hralo a hrá v našej dychovke. A je šťastie, že to Janko Adamčík omladil a že to ide ďalej. Nie síce ako vtedy, lebo záujem o hru v dychovke opadol z rôznych dôvodov. Hlavným dôvodom je to, že chlapi sú na týždňovkách alebo školách a sú preč minimálne 2 týždne, nie sú doma. Keď sa aj vrátia na chvíľu domov sú radi, že sú doma s rodinou.

*Učiteľ a spoluzakladateľ dychovky Rabčianka
Anton Sivoň skúša doma flautu.*

E FOTO V. Briš

Niet ľudí pre dychovku. Druhá vec je prístup a ochota dnešnej mládeže. Dnešní mladí to už berú tak, že keď dám do toho voľný čas, mal by som za to niečo dostať. Alebo, pozrite sa, majú frajerku, robotu v dome, školu a ešte hudba – je to moc. Tiež futbalisti. Mal som viacerých takých, čo hrávali už počas školy. Jeden ministroval, hral futbal a ešte stačil hrať aj v dychovke. Kedysi bolo času viac, dnes sa pozerá televízor. Ja s tým mám skúsenosti.

Sem tam sa nájde chlapec, nejaký talent. Je to ťažké ho naučiť hrať – začiatky sú veľmi náročné. Keby už mal hudobnú školu, potom je to radosť robiť. Nie trápiť sa s desiatimi, z ktorých nakoniec zostanú štyria, alebo piati. Až mi bolo do plaču. Chlapec hral vynikajúco na lesný roh. Prišiel do takého 15. či 16. roku a začal sa mu viac vidieť futbal, tak nechal hru. Pre niektorých chlapcov je atraktívnejší futbal. Treba sa trápiť – a keď to nejde, ... nechá to tak.

K hudbe som sa dostal, keď som bol veľkým priaznivcom futbalu. Počul som hlásenie, že kapelník Kučera vyzýval mladých ľudí, aby išli hrať. Prišiel som na ihrisko, dychové nástroje už boli obsadené. Nenašiel sa nikto, kto by ma učil na nich hrať. Bol tu jeden pán z Trstnej, ktorý kedysi hrával za mladých občas vo vojenskej hudbe ešte v rakúsko-uhorskej armáde. Poradil mi, aby

som prišiel za ním. Tak som sa vybral k nemu domov. Hneď ma privítal a podal mi kúsok koláča. Opýtal sa ma, kto ma poslal. Povedal som, že Kučera. To som nemal povedať, lebo on mi hneď odpovedal: „Ber si fánky a zbohom!“ Bolo to preto, lebo keď Kučera prišiel do Trstenej, oni dovtedy hrávali po svadbách. Kučera prišiel z Holiča, jeho partia bola lepšia, preto si konkurovali. Pre mňa to bola veľmi trápna situácia. Preto som si zobral od neho českú knižku, ktorá sa volala Škola hry na flétnu pro samouky. Tak som sa pomaličky trápil sám.

Po ťažkej drine som sa naozaj naučil veľmi dobre hrať na flautu. Spomínam si na jeden úsmevný zážitok s flautou. Prvýkrát som s ňou išiel hrať na pohreb. Na flautu treba mať držiak čo sa na ruke drží, ale ja som ho nemal. Chlapi mi to pripli na kabát. Kadejako mi to držalo. Keď sa to začalo kývať, ja som sa robil, že hrám. Keď som dohral, bolo to treba z kabáta odtrhnúť. Bolo to komické, ale aspoň mám na čo spomínať.

Potom som sa ďalej zaoberal hudbou. Pravidelne som začal študoval noty. Hudba mi tak prirástla k srdcu, že bola na prvom mieste. Preto som chcel ísť študovať na vysokú školu, ale pre vtedajšie komunistické zriadenie to nebolo možné, lebo môj otec bol kováč. Vtedajší nadriadení chceli, aby otec išiel robiť do komunálnych služieb. On však nechcel, chcel byť naďalej samostatný. Preto som sa na tú vysokú školu nedostal.

Nemal som iného východiska a tak som šiel učiť do Sihelného. Keď som v roku 1952 prišiel tu do Námestova na odbor školstva za učiteľa, vybral som si Sihelné, lebo som ho poznal. Môj strýko Sivoň tam bol lesák na tom Námestovskom pod Babou horou a Pilskom. A ja som k nemu chodil na návštevu, tak mi Sihelné prirástlo k srdcu. Sihelné bola taká dedina v ktorej ešte nemali ani elektrinu. Pri hranici tam mali iba kováčstvo. Žili tam veľmi milí ľudia, preto som sa s nimi hneď skamarátil. Veľmi sa mi tu páčila príroda a krajina. Keď som tam bol učiteľom, začal som hrať na klarinete. Noty boli trochu podobné. Potom som musel narukovať ku vojsku. Boli tam so mnou aj dvaja zo Sihelného. Milan Gaceň, Jožo a Serafín, ktorý bol vtedy najlepší gajdoš. Videl som, keď hral Jano Čuš na husliach, začalo sa mi to veľmi páčiť. Tá hudba ma akosi stále viac priťahovala. Vtedy z Veselého chodili po páračkách. Vždy prišli po mňa s heligónkou. Chodil som s nimi a tak sa mi to začalo páčiť.

Po vojne som sa dostal za učiteľa zo Sihelného do Hruštína. Tam práve Kučera založil dychovku. Nemal čas na prácu v dychovke, preto ma poprosil, aby som začal s hráčmi pracovať. Ale ja som ešte vtedy nemal žiadne skúsenosti s prácou v dychovke. Bolo to veľmi ťažké, lebo hráči boli ešte úplní začiatčníci. Preto som sa na tú prácu postupne pripravoval. Potom som zistil, že už

tomu začínam rozumieť. Neskôr som v Hruštíne pracoval v oblasti kultúry. V tej dobe som hral na saxofón. Potom si ma vybrali pracovať na okres, na odbor kultúry. Začal som pracovať na odbore kultúry, ale futbal som stále hral za Námestovo.

Keď som videl, že futbal budem končiť – mal som už 36 rokov, tak som chcel založiť v Námestove dychovku. Keď fungovala asi 7 rokov, začali Rabčania robiť dychovku. Skúsenosti som vtedy mal dostatočné. V tej dobe, keď som učil v námestovskej dychovke, viem aký to bol nápor na čas. Bol som vtedy ženatý, aj chalupu som vtedy staval. Hra v dychovke nebola motivovaná žiadnym zárobkom. Za hru na pohrebe sa vždy brávalo 50 korún. To bolo iba formálne, len minimum. Ešte aj zo svojich sa dávalo – keď bola partia, išlo sa na pivo. Kolkokrát sa až pred záverečnou išlo domov.

Dnes neviem posúdiť, ako to bude ďalej, je to náročnejšie. Vždy to bolo náročné. Aj keď je dnes vyššia životná úroveň. Kedysi boli ľudia bližšie k sebe. V Námestove, pamätám sa – skoro všetci sme boli v strojárňach. Samozrejme, hrali sme na 1. mája a tak ďalej. Ale vtedy tam mali na vrátnici napísané doslova: „Člen dychovky môže kedykoľvek prejsť“. Keď bol pohreb o jednej, tak sme naň išli. Nebol problém. Ja som aj chlapom povedal: „Ktorí nemôžete, nechodte“. Mal som radšej takých, čo idú pracovať za chlebom, ako tých čo ležia doma hore trampkami.

A uvediem ešte jeden zážitok. Hrali sme v sprievode počas pohrebu v Oravskej Polhore, od pily zhora nadol dedinou. Ideme a búrka už skoro za nami. Taká čierňava. A teraz ti ideme a tam bol taký baran priviazaný, pri plote vedľa cesty sa pásol. A hráme „Tam, trararám...“ na trúbke. A baran do taktu „Beeé“. Všetko sa smialo. To bolo smiechu!

Dychovku počuť ďaleko. To je na tom dobré. Tak sa mi vidí, že kedysi, keď sme hrali na base, husliach a bubne nepotrebovali sme žiadnu elektroniku. Mali by sme sa znova vrátiť k živej hudbe – tie „samohrajky“, idú niektorým ľuďom na nervy. A znova vidíme jednu vec, že keď je trochu lepší ples, ľudia chcú živú hudbu. Predtým boli všetko diskdžokeji, o živú hudbu nemal nik záujem.

Som veľmi spokojný. Mám veľa spoluhráčov – veľkých kamarátov, čo sme spolu hrávali. Aj ľudí, ktorých sme dobre zabavili, so mno povravia Mám z toho dobrý pocit. Ani by som si nezvolil inú cestu. Mám už svoje roky 68-9. Keď som už synom kedysi vravel: „Chlapci, už nebudem hrať!“, povedali mi: „Oco vydrž do roku 2000.“ Tak som vydržal do roku 2000 a ešte to ďalej potiahnem. Ešte viem tri dychovky: v Lokci, v Hruštíne a v Námestove.

V Rabči sa teraz ťažko nájde huslista. Heligónkari sú štyria – piati, ale keď treba rozšíriť žáner, zrazu nemá kto. V súčasnosti prestal byť záujem učiť sa hre na dychový nástroj a ani nemá to kto vyučovať. V hudobnej škole v Námestove učia len hre na klavíri, harmonike, gitare a dosť. Jestvovanie profesionálnej okresnej dychovky si neviem predstaviť, že by mohla fungovať. Berme to tak, že keby sme aj mali muzikantov, dala by sa uživiť?

Jano Adamčík, vedúci dychovej hudby Rabčianky, ktorý bol prítomný počas celého rozhovoru, dodáva: „Bolo šťastím hrať v Jelešni. Tamojšie obecnstvo bolo perfektné. Keď mal byť vtedy v Jelešni dychový festival, bál som sa, či tam vôbec niekto príde, lebo to bolo nespropagované. Ale bolo tam veľa ľudí. A podarilo sa to všetko zorganizovať v priebehu mesiaca. Kedysi to bola rarita, keď sme hrali vždy prišlo veľa ľudí a teraz je to tak, že hrávame skoro sami. Tak by to malo byť, zle sa hrá, keď je prázdne hľadisko“. A Poliakov vtedy v Jelešnej, aj keď bolo po sezóne, prišlo veľa a pri dychovke tancovali až do rána. Kvôli turistom treba vystúpenie dychovky riadne spropagovať.

Text spracoval
Ing. Vladimír Briš

Oslavy 12. výročia založenia dychovej hudby Rabčianka

Prejav Antona Brišáka

*Vážený predseda a tajomník,
milé manželky a ženy, vážení priatelia.*

Dovoľte, aby som Vás všetkých tu prítomných menom výboru našej dychovky i menom svojím, srdečne pozdravil a privítal.

Dnes sme si odpustili našu pravidelnú nedeľnú skúšku a prizvali sme medzi nás našich čelných funkcionárov obce a najmä naše manželky, ktorým chcem venovať našu skromnú, ale osobitnú pozornosť.

Tie nedeľné odchody Vašich mužov na prípravne skúšky dychovky, práve pred nedeľným obedom, nie sú práve pre Vás a Vaše rodiny najvhodnejšie. Viem, že Vám doma chýbajú. Ale keby aj ostali doma a neprišli na skúšku, neviem, či by boli ochotní pomôcť vám aspoň poumývať riad od obedu, alebo inú službu. Možno niektorá z Vás povie: „Dobre, aspoň viem, že nešiel do krčmy“. Iná si z Vás si možno pomyslela: „Ten zas má dnes príležitosť zakrútiť sa tam, kde netreba. Kto vie, aký zas príde?“ Všetliako si pomyslíte, ale chcel by som Vás poprosiť, aby ste predsa len dobre mysleli a vôbec v dobrom zmýšľali o našej dychovke. Niekedy takýto dobrovoľný hudobný súbor prezývali ľudia názvom „Baňda“. My v Rabči máme dychovku s krajším názvom „Rabčianka“. Nechcem sa tým vystatovať a chváliť, aká že tá Rabčianka tu je, ale je to predovšetkým Vaše veľké pričinenie – Vás žien, lebo Vy ste dali súhlas svojim mužom, alebo synom, aby sa stali jej členmi, aby vyplňali život v našej obci. To, že existuje už 12 rokov táto dychovka, za to predovšetkým Vám ženám, manželkám a matkám, patrí veľká vďaka. Je pravda, že sme sa scvrkli. Je nás už len 22, s Vami doma 44 a tých 44 bolo pred 12. rokmi toľko začínajúcich členov hudby. Dnes ostali len tí najvernejší, a to vďaka len Vám, ženám.

Chcem pripomenúť že práca našej dychovky nie je ľahká. Nehrajú v nej profesionálni ľudia, s patričným hudobným vzdelaním, ale rozmanití a jednoduchí ľudia z dediny, z rôznych povolání, ktorým hudba a spev sa stala aj otázkou srdca, najmä u Vás, ktorí ste to vydržali až doposiaľ.

Chcem ešte pripomenúť, že povaha našej dychovej hudby si vyžaduje, aby každý jej člen sa zúčastňoval aspoň 1x v týždni nácvikovej skúšky. Bez nej úroveň súboru upadá. A preto Vás zároveň pri tejto príležitosti chcem veľmi poprosiť, aby ste ich aspoň v tú nedeľu ospravedlnili a azda ak i oni pozabudli, aby ste im túto povinnosť pripomenuli.

Napokon, keďže sme mali v tomto týždni veľký sviatok, sviatok MDŽ, dovoľte, aby sme Vám k nemu úprimne, zo srdca zablahoželali, aby ste boli zdravé, aby vo Vašich rodinách bola vždy tá najlepšia pohoda, aby Vás všetko zlé obchádzalo a len dobro sprevádzalo a napokon, chcem vysloviť spoločné želanie, aby hudba nášho súboru sa zdokonaľovala, dostala sa na vyššiu úroveň a aby ako taká prispievala i k dobrému menu našej dediny.

Významní predstavitelia dychovej hudby Rabčianky

Ján Matuga, predseda MNV, iniciátor dychovky Rabčianka

Anton Brišák, spoluzakladateľ a vedúci dychovky Rabčianka

Anton Sivoň, spoluzakladateľ dychovky Rabčianka

Jozef Jagnešák, spoluzakladateľ dychovky Rabčianka

Ján Adamčík, dnešný vedúci dychovky Rabčianka

**Dychová hudba Rabčianka
na fotografiách**

Dychová hudba Rabčianka v roku 1977 na návšteve u Ferdinanda Kubíka

Zľava doprava – vzadu:

*Gužík Adolf, basa; Garaj Pavol, tronbón; Šurin Pavol, bastrúbka;
Gabriel Anton, es-trúbka; Vorčák Karol, es-trúbka; Čučka Milan, es-trúbka.
Tretí rad zhora zľava:*

*Rusnák Ľudovít, tenor; Pienčák Štefan, tenor; Adamčík Jozef, barytón;
Ratica Ignác, lesný roh; Domín Jozef, lesný roh.*

Druhý rad zdola zľava:

*Babinský Štefan, klarinet; Randiak Jozef, klarinet; Jagnešák Jozef, klarinet;
Jagnešák Miroslav, klarinet; Revaj Viktor, klarinet; Maľuga Ján, flauta,
Piták Vladimír, krídlovka; Brenkus Ignác, krídlovka; Vorčák Ferdinand,
krídlovka; Hrubjak Anton, krídlovka; Adamčík Ján, krídlovka; Somsedík Ján,
krídlovka; Randiak Ľudovít, krídlovka.*

*Klačiaci: Brišák Anton, dirigent; Sivoň Anton, učiteľ; Kubík Ferdinand ml.,
klarinet, Kubík Ferdinand st., lesný roh; Kubíková, Čajka Milan, činel;
Boldoviac Anton, bubon; Randiak Stano, bubon malý.*

*1976 Tak sme začínali. Návrik členov Rabčianky
na vystúpenie v prvomájom sprievode v školskom parku*

*1976 Dychová hudba Rabčianka na obvodových slávnostiach
Zväzu požiarnej ochrany Rabča.*

*1976 Dychová hudba Rabčianka hrá na 1. mája
pred Kultúrnym domom v Rabči.*

1979 Slávnostné otvorenie Kultúrneho domu v Rabči na ktorom nechýbala ani dychová hudba Rabčianka.

1982
Sólisti Jagnešákovci.

Dychová hudba Rabčianka nechýbala ani na pohreboch

1980 I. ročník Pochovavania basy, ktorú založil Ján Matuga ml. – druhý zľava. Od začiatku mu pomáhal hudobník, spevák a humorista Miroslav Jagnešák – prvý zľava.

1980 Na I. ročníku novej tradície Pochovavania basy zahrli aj členovia novo sa formujúcej ľudovej hudby – zľava: Ján Matuga, predseda Miestneho národného výboru (husle), Jozef Jagnešák (harmonika) a úplne vzadu Ľudovít Benko (basa).

1987 Ludová hudba hrá na Pochovaní basy – zľava doprava:
Ján Maľuga st. (husle), Johana Šurinová (spevávajúca),
Jozef Jagnešák (husle), Pavol Šurin (husle), Anton Brišák (husle),
a Ľudovít Benko (husle)

1983 Vtipnejší vyhráva. Domáci program,
ktorý pripravil a moderoval Ján Maľuga ml. (prvý zľava)

*1985 Dychovka Rabčianka chodila hrať členom dychovky...
pri významných životných jubileách*

*1990. Dychová hudba Rabčianka
hrávala aj na guľašoch, ktoré si sami poriadali.
Spočiatku hrával aj Ferdinand Kubík – úplne vpravo*

Členovia Rabčianky na gulaši počas oddychu

DIAK J. Matúga

*Dirigent, vedúci dychovej hudby Rabčianka,
učiteľ hudobnej výchovy Anton Brišák diriguje muzikantov počas hry
na gulaši*

*S týmito mladými sa začínalo – zľava doprava: Ľudovít Barnáš ml.,
Vladimír Piták, Peter Randják, Ľubomír Randják, ...*

Mladí dychovkáři vpravádžajú regrúťov na vojnu.

1999 Mladí členovia minidychovky doprevádzajú voličov na voľby.

1999 Mladí členovia minidychovky mali aj svoje sólistky.

1999 Mladí členovia minidychovky za pomoci Jána Adamčíka po prvýkrát vystúpili na Medzinárodný deň detí pri základnej škole.

1976 Dychová hudba Rabčianka po prvýkrát na „ostro“ počas prvomájového sprievodu v Námestove

1982 Vtipnejší vyhráva - program, ktorý pripravil a moderoval Ján Maťuga ml.. Hore sólista dychovky Miroslav Jagnešák

1979 Rabčianka hrá pri otvorení Kultúrneho domu v Rabči

1986 Dychová hudba Rabčianka hrá pred kultúrnym domom.

1996 Dychovka Rabčianka počas futbalového turnaja SNP.

1993 Rabčianka hrá na svadbe.

1996 Slávnosť „Božieho tela“.

1998 Rabčianka zahrala aj podpredsedovi NR SR Jánovi Luptákovi

*1988 Dychová hudba Rabčianka na posedení
pri príležitosti 25. výročia kňazstva
vdp. farára Františka Zibrína*

DIAK J. Matuga

*1990 Dychová hudba Rabčianka
gratuluje vdp. farárovi Františkovi Zibrínovi
pri príležitosti 50. narodenín*

DIAK J. Maťuga

*1998 Dychová hudba Rabčianka hrá na odpustovej svätej omši
E FOTO V. Briš*

*1998 Dychová hudba Rabčianka
počas pohrebu vdp. farára Františka Zibrína*

*Hore členovia Rabčianky pripavení hrať
1986 Dole – muzikanti Rabčianky s čiernymi kravatami.
Išli hrať na pohreb*

DIAK J. Matuga

1995 Hore – Trstenská krídlovka.

Účinkujúci v dychovke Rabčianka pod vedením Jána Adamčíka

2000 Dole – Dychová hudba Rabčianka na Dychfeste v Námestove

FOTO J. Zrník

2000 Hore – Pozývanie na večerné „Pochovanie basy“

FOTO V. Briš

1996 Dole – „Pochovanie basy“ režíroval Ján Adamčík
za doprovodu bubeníka Jána Maťugu a ďalších členov dychovky

1996 Hore – Tradícia „Pochovania basy“. Záverečný sprievod

*1998 Dole – Fašiangy v podaní „úderného jadra“
dychovej hudby Rabčianky*

1995 Trstenská krídlovka – hrá Rabčianka

2000 Dychová hudba Rabčianka na svadbe u Ondreja Vorčáka

1999 Posvätenie novej farskej budovy. Ani tu nechýbala Rabčianka

E FOTO V. Briš

- 47 -

1996 Úspešné vystúpenie Rabčianky v Poľskej republike – Jeleśni

1996 Úspešné vystúpenie Rabčianky v Poľskej republike – Jeleśni

1997 Vystúpenie Rabčianky na Dni Jelešnej v Poľskej republike.

*2000 Stretnutie dôchodcov hudobne spríjemňuje Rabčianka
Terajšie zloženie dychovej hudby Rabčianky E FOTO V. Briš*

1995 Oslavy 20. výročia dychovej hudby Rabčianka.

Anton Brišák číta prejav.
Vľavo: starosta D. Piták,
Olga Žabenská,
riad. OOS D. Kubín
a Jozef Jagnešák

1995 Oslavy 20. výročia
Starosta Dušan Piták
udeľuje diplom
Antonovi Sivoňovi

1995 Oslavy 20. výročia.
Výhrávajú V. Piták a Jagnešák.
Vpravo J. Adamčík, J. Maťuga

Túto brožúru spracoval a v 60 ks náklade vytlačil pre potreby obce Rabča
Ing. Vladimír Briš – VEK
11/2001

